

МОНІТОРИНГ МІСЦЬ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ ВПО В УКРАЇНІ | РАУНД 12

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ

Відповідність вимогам Постанови №930: загалом досліджені місця тимчасового проживання (МТП) відповідали 74% показників, які формують мінімальні стандарти (див. повний перелік у Додатку 1).¹ Найнижчі середні показники відповідності було зафіксовано у Чернігівській (63%), Запорізькій (66%) та Харківській (67%) областях.

Ризик тривалого проживання: переважна більшість (80%) керівників МТП повідомили, що мешканці зазвичай перебувають в МТП рік-півтора та довше.

Проблеми, пов'язані з умовами проживання: згідно з отриманими даними, близько половини (49%) досліджених МТП використовувалися не тільки для розміщення внутрішньо переміщених осіб (ВПО), а й здійснювали основну діяльність. Також 16% керівників МТП повідомили про стягнення з ВПО плати за проживання, а ще 11% - про стягнення вартості спожитих комунальних послуг.

Стан інженерних систем: у більшості досліджених МТП повідомлялося про стабільну роботу систем електропостачання (92%), опалення (94%), каналізації (95%) та водопостачання (96%). Згідно з отриманими даними, вентиляційна система працювала менш стабільно (82%).

Санітарно-гігієнічні приміщення: лише третина керівників МТП повідомила про наявність окремих ванних кімнат (32%) і туалетів (33%) для чоловіків та жінок, інші 10% та 14%, відповідно, вказали на часткове розділення.

Безбар'єрність доступу: згідно з отриманими даними, половина (50%) МТП не була обладнана інфраструктурою для людей з інвалідністю: ліфтами, зовнішніми пандусами, горизонтальними перекладинами на дверях тощо. Наявність ванних кімнат і туалетів для людей з інвалідністю підтвердили лише 24% опитаних керівників.

Облаштування бомбосховищ/укриттів: у 18% МТП у Київській та 13% у Чернігівській областях зазначили про недостатню для розміщення всіх мешканців МТП місткість бомбосховищ/укриттів. Крім того, 63% укриттів були недоступними для маломобільних груп населення, зокрема у Чернігівській (88%), Волинській (85%), Миколаївській (83%) та Запорізькій (82%) областях.

Проблеми у сфері захисту: згідно з отриманими даними, у 21% досліджених МТП психосоціальна підтримка дітям не надавалась. Найбільше таких МТП виявилось у Сумській, Донецькій (50% у кожній), Херсонській (38%), Запорізькій (28%) та Харківській (27%) областях.

Довгострокові рішення: більшість (51%) керівників повідомила, що лише невелика частина (до 25%) мешканців працездатного віку на момент проведення опитування була працевлаштована. Основними причинами безробіття, за словами керівників досліджених МТП, були фізична непрацездатність (51%), брак мотивації у пошуку роботи (33%) та догляд за іншими членами домогосподарства (26%).

ГЕОГРАФІЧНЕ ОХОПЛЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Раунд 12 ММТП проводиться з урахуванням регіонального розподілу Кластеру з питань управління та координації МТП в Україні. З переліком областей, які входять до макрорегіонів згідно із регіональним розподілом Кластеру можна ознайомитись у Розділі "Контекст і методологія" на стор. 13.

ОБҐРУНТУВАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Моніторинг місць тимчасового проживання (МТП) - це ініціатива Кластеру з питань управління та координації місцями компактного проживання (СССМ) в Україні, яка реалізується Ініціативою REACH за підтримки партнерських організацій CCCM Кластеру.

Завдання ініціативи полягає у забезпеченні широкого кола зацікавлених сторін, серед яких гуманітарні організації та органи державної та місцевої влади України, ключовою інформацією про ситуацію в місцях тимчасового проживання (МТП), які приймають внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Збір даних в рамках 12 Раунду Моніторингу МТП відбувався з 18 березня по 9 квітня 2024 року. Загалом було досліджено 1 397 цілеспрямовано обраних МТП шляхом опитування ключових інформантів (див. розділ "Контекст і методологія").

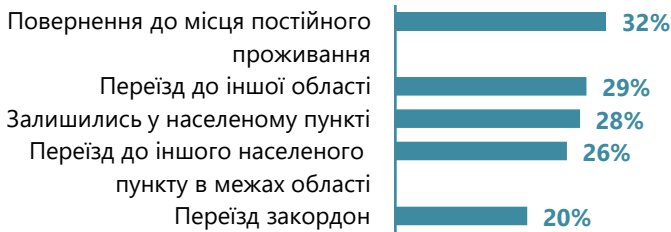
Враховуючи нерепрезентативність вибірки, результати слід вважати індикативними, а також актуальними на момент збору даних.

ДЕМОГРАФІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА ДИНАМІКА ПЕРЕМІЩЕННЯ ВПО

Упродовж 12-го Раунду досліджено 1 397 МТП загальною місткістю 105 430 місць. На момент збору даних у досліджених МТП мешкали 60 615 ВПО. Таким чином, рівень заповненості МТП по Україні у середньому склав 57%.² Згідно з отриманими даними, у 87% МТП мешканці зазвичай залишались на рік або більш тривалий строк; з них у 7% МТП повідомили, що мешканці, як правило, проживали протягом року, а 80% - залишались в МТП до півтора року та довше.

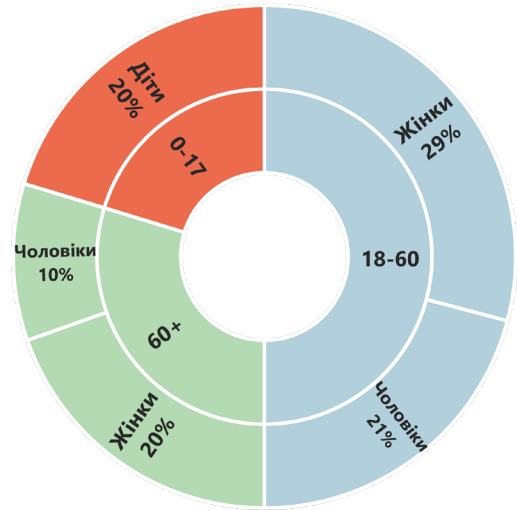
Сорок один відсоток керівників МТП повідомили про прибуття упродовж останніх трьох місяців (середина грудня 2023 - березень 2024) нових ВПО (особливо у Київській (77%), Харківській та Чернігівській (63% у кожній) областях). Серед причин переїзду до МТП ВПО найчастіше зазначали пошкодження власного житла (69%), відсутність фінансової можливості орендувати житло (51%), а також переїзд з інших МТП (16%).³ Близько половини керівників МТП (47%) повідомили про те, що протягом останніх 3 місяців ВПО залишали МТП за власним бажанням.

Основні напрямки переміщення ВПО з МТП, % МТП⁴

У близько 7% МТП згадували випадки примусового виселення мешканців за останні 3 місяці; найчастіше про це повідомлялось у Харківській (19%), Херсонській (18%) та Запорізькій (15%) областях. Серед основних причин зазначали небезпечна чи агресивна поведінка ВПО (68%) та недотримання ВПО норм та правил перебування в місцях тимчасового проживання (63%).

Розподіл мешканців МТП за віком та статтю, % від загальної кількості мешканців

Діти без супроводу та особи, які потребують догляду

Загалом, 24 з опитаних керівників (близько 2% досліджених МТП) повідомили про перебування у місцях тимчасового проживання ВПО дітей без супроводу.⁵ Найбільше таких випадків виявлено в Київській, Закарпатській (4 МТП у кожній), Волинській та Львівській (3 МТП у кожній) областях.

Крім того, у 7% досліджених МТП повідомили про наявність людей без супроводу, що потребують догляду, але не отримують його безпосередньо в МТП. Найчастіше такі місця тимчасового проживання ВПО знаходились у Київській (14 МТП), Хмельницькій (11 МТП), Полтавській (9 МТП), Тернопільській та Кіровоградській (8 МТП у кожній) областях.

Наявність вразливих груп, % МТП, в яких проживає принаймні одна така особа або домогосподарство

89%	Жінки старше 60 років
78%	Чоловіки старше 60 років
68%	Люди з інвалідністю (оформленою та неформальною)
41%	Домогосподарства, очолювані жінками
22%	Люди з хронічними захворюваннями, включаючи проблеми з психічним здоров'ям
20%	Домогосподарства з трьома або більше дітьми
9%	Вагітні та годуючі жінки
8%	Люди без супроводу, які потребують догляду

НАЯВНІСТЬ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ ТА ІНШИХ ВРАЗЛИВИХ КАТЕГОРІЙ У МІСЦЯХ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ ВПО

2. Загальна місткість та рівень заповненості розраховані на підставі опитування 1 281 МТП, а отже включали лише відповіді керівників діючих МТП.

3. Крім того, близько 7% керівників, які повідомили про прибуття нових ВПО, стверджували, що ВПО переїхали до МТП, оскільки більше не мали можливості сплачувати оренду плати через скасування виплат для ВПО.

4. Допускалось обрання респондентами кількох варіантів відповідей одночасно; сума може перевищувати 100%.

5. Діти без супроводу - діти, що перебувають у МТП без батьків або законних представників.

МІНІМАЛЬНІ СТАНДАРТИ

У вересні 2023 року Постановою Кабінету Міністрів України №930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб»⁶ визначено мінімальні стандарти, яким мають відповідати МТП.

Мінімальні стандарти стосуються вимог щодо організаційно-правових засад діяльності МТП, наявності та стану інженерних систем, організації простору, облаштування інфраструктури, санітарно-гігієнічних

приміщень, а також обладнання МТП необхідною побутовою та іншою технікою.

Оскільки наразі триває процес закриття та об'єднання деяких місць тимчасового проживання ВПО та існує необхідність у визначенні пріоритетних напрямів для подальших зусиль, у брифі надано інформацію щодо відповідності досліджених МТП встановленим мінімальним стандартам. Посилання на мінімальні стандарти здійснюється у форматі "(RES930_###)".⁷

ВІДПОВІДНІСТЬ МІНІМАЛЬНИМ СТАНДАРТАМ

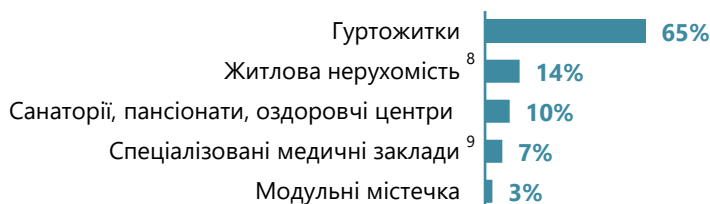
УПРАВЛІННЯ МТП

Згідно з отриманими даними, майже половина (47%) МТП перебувала під керуванням органів місцевого самоврядування, 34% - навчальних закладів, 12% - органів державної влади.

Тип будівлі МТП

Дві третини 68% досліджених місць тимчасового проживання ВПО організовані у житлових будівлях, а 32% - у нежитлових.

Житловий тип будівлі, % МТП

Реєстрація МТП

Близько трьох четвертих (74%) досліджених МТП внесено до офіційного переліку місць тимчасового проживання ВПО, затверджених обласною владою; інформацію щодо 4% надіслано до обласних органів влади для внесення до переліку, а керівники 15% на момент збору даних ще не розпочали процедуру реєстрації.

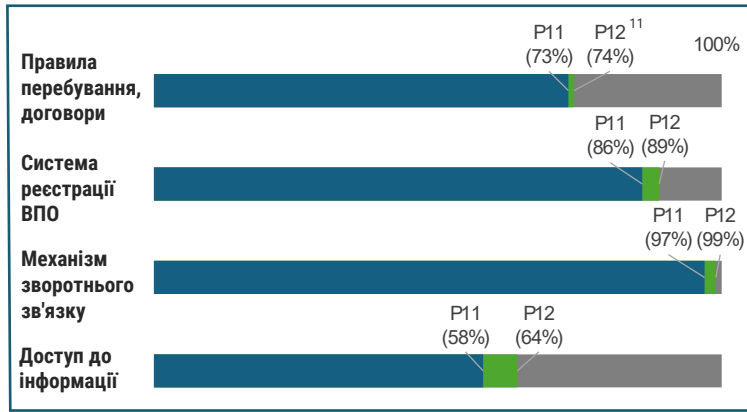
Найчастіше офіційно незареєстровані МТП знаходились у Волинській (54% досліджених МТП), Миколаївській та Черкаській (26% у кожній) областях.

Нежитловий тип будівлі, % МТП

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 01 вересня, 2023. [№ 930](#).
 7. Повний перелік мінімальних стандартів представлено у Додатку 1 до цього брифу.
 8. Для цілей цього дослідження житлова нерухомість включає також готелі та хостели.
 9. Під спеціалізованими медичними закладами слід розуміти медичні заклади для людей з інвалідністю, психічними розладами, а також для людей похилого віку і дітей.
 10. До нежитлової нерухомості належать: релігійні установи, бібліотеки, магазини, офісні будівлі, будинки культури, ресторани і т.п.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ МТП

Порядок розміщення і правила перебування в МТП

У переважній більшості (95%) МТП повідомили про застосування системи реєстрації мешканців. При цьому, 89% вели облік всіх ВПО: як тих, хто заселився, так і тих, хто залишив МТП, а в 6% - реєстрували лише нових мешканців. Найчастіше для розміщення ВПО в МТП вимагалося надання паспорту громадянина України (92%), довідки про статус ВПО (83%), а також реєстраційного номеру платника податків (46%)¹² (RES930_121).

У більшості (91%) МТП були наявні письмові правила перебування, проте лише три чверті (76%) опитаних керівників повідомили про підписання з ВПО договорів, в яких визначались умови перебування в МТП. Рідше про наявність підписаних договорів повідомлялось у Волинській (49%), Херсонській (50%) та Тернопільській (64%) областях.

Наявність інформації про доступні послуги, % МТП (RES930_141)

96%	Інформація про доступні медичні заклади та послуги
95%	Інформація про державну реєстрацію ВПО
93%	Інформація про урядові та місцеві програми з надання грошової та інших видів допомоги ВПО
91%	Інформація про доступ до пенсійного забезпечення та державних програм соціального захисту
91%	Інформація про доступ до правової допомоги
90%	Інформація про порядок звернення до місцевої влади/державних органів стосовно отримання документів, що підтверджують факт пошкодження житла та/або іншої власності в результаті військових дій, а також отримання компенсації
90%	Інформація про державні освітні послуги (наприклад, зарахування до шкіл та дитячих садків)
90%	Інформація про можливі варіанти проживання за межами МТП (оренда житла, соціальне житло тощо)
89%	Інформація про реєстрацію в Державній службі зайнятості, заходи з професійної орієнтації та доступні вакансії
78%	Інформація про запобігання сексуальній експлуатації та насильству, а також про послуги для осіб, які постраждали внаслідок гендерно зумовленого насильства
75%	Інформація про можливість отримання знань щодо правил поводження з вибухонебезпечними предметами

Механізм зворотнього зв'язку та розгляду скарг

Майже всі керівники МТП (99%) повідомили про впровадження механізму зворотнього зв'язку та розгляду скарг. У 87% таких МТП скарги розглядались безпосередньо керівництвом. Крім цього, керівники МТП повідомили про використання скриньок для відгуків та пропозицій (44%), а також "гарячих ліній" (20%) для зворотнього зв'язку з мешканцями МТП (RES930_131).

У порівнянні з Раундом 11 (грудень 2023) частка МТП без механізму зворотнього зв'язку зменшилась, але ще залишалась відносно високою у Сумській (11% проти 22% у попередньому раунді) та Херсонській (8% проти 14% у Раунді 11) областях. Згідно з отриманими даними, мешканці майже всіх МТП (97%) були обізнані із процедурою зворотнього зв'язку; рідше про це повідомлялось у Миколаївській (4% МТП), Волинській (3%) та Кіровоградській (2%) областях (RES930_132).

Проходження навчання керівництвом МТП

Близько чверті (27%) керівників МТП повідомили, що не проходили жодних тренінгів (у порівнянні з 35% у грудні 2023). Із тих, хто пройшов навчання, 58% зазначили про тренінги з надання першої медичної і/або психологічної допомоги, 56% - з правил поводження з вибухонебезпечними предметами, 39% - взяли участь у тренінгах у сфері захисту (від сексуальної експлуатації та насильства, запобігання гендерно зумовленому насильству та ін.), 34% - пройшли вступне навчання від партнерів CCCM Кластеру, а 21% - тренінги з управління та координації місцями тимчасового проживання ВПО (відмінні від тренінгів CCCM Кластеру). Керівники МТП у Чернігівській (46%), Донецькій (43%) та Тернопільській (40%) областях частіше ніж в інших областях не проходили жодного навчання.

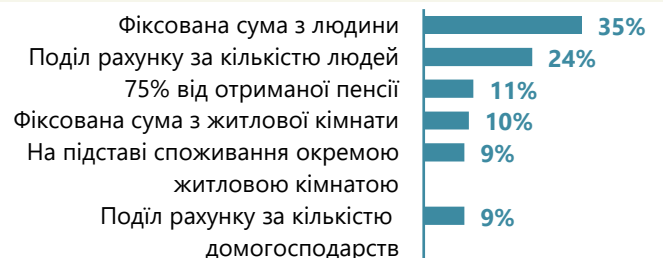
Оплата проживання та комунальні послуги

Шістнадцять відсотків керівників МТП повідомили, що з ВПО стягується плата за проживання; у Східному регіоні про це зазначили у 22% МТП. Частіше про стягнення плати за проживання повідомлялось у Донецькій (50% досліджених МТП), Дніпропетровській (39%) та Чернігівській (25%) областях. У середньому плата за проживання становила близько 1 270 грн з одного мешканця на місяць (відмічається зростання порівняно з 1 086 грн у попередньому раунді).

Що стосується компенсації за спожиті комунальні послуги, 56% опитаних керівників заявили про отримання компенсації з державного бюджету згідно з Постановою № 261,¹³ інші 11% стягували вартість з мешканців МТП, а ще 6% - сплачували за комунальні послуги за підтримки гуманітарних організацій. Водночас, 22% керівників МТП повідомили, що не отримували жодної компенсації за спожиті комунальні послуги.

У середньому плата з ВПО за комунальні послуги склала близько 1 127 грн з одного мешканця на місяць (розмір плати збільшився у порівнянні з 791 грн у грудні 2023).

Форми компенсації спожитих комунальних послуг, про які зазначалось найчастіше, % МТП, які стягували вартість комунальних послуг з ВПО¹⁴

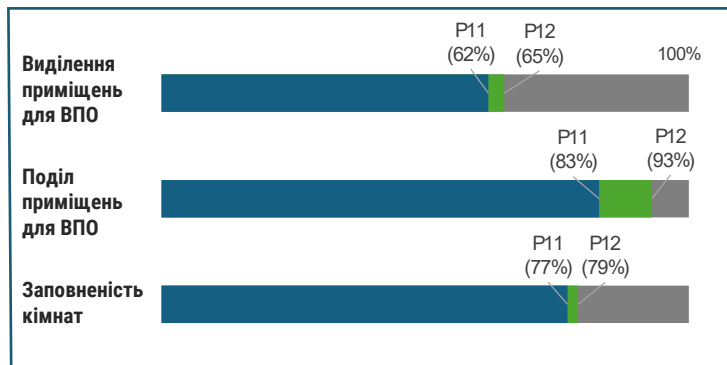
11. "P" - відсилає до відповідного раунду збору даних в межах ММТП.

12. Серед інших документів, які вимагались під час заселення до МТП, зазначались направлення (ордер) від місцевих або державних органів влади (23%), медична(і) довідка(и) (10%), військовий квиток (9%) та пенсійне посвідчення (7%).

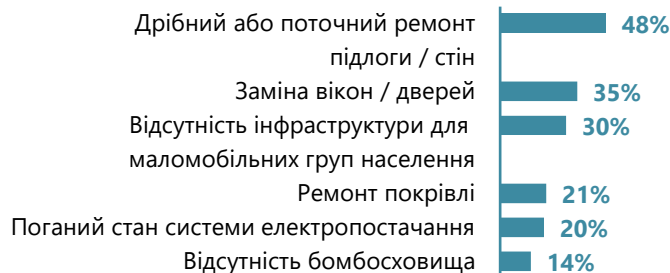
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022. [No. 261](#).

14. Допускалось обрання респондентами кількох варіантів відповідей одночасно; сума може перевищувати 100%.

ОБЛАШТУВАННЯ ПРОСТОРУ ТА ІНФРАСТРУКТУРА В МТП

Потреби, пов'язані з умовами проживання, про які повідомлялось найчастіше, % МТП¹⁵

Розміщення мешканців МТП

Згідно з інформацією, отриманою від керівників, майже у половині випадків (49%) МТП використовувались одночасно для розміщення ВПО та здійснення основної діяльності. З них 35% зазначили, що приміщення, призначені для ВПО, не відокремлені від приміщень, що використовувались під час основної діяльності закладу; цей показник сягнув 61% у Миколаївській, 53% - в Одеській та 45% - у Запорізькій області (RES930_311).

Крім того, за словами 6% керівників МТП, приміщення, призначені для загального користування мешканців, не були відокремлені від житлових приміщень. Така ситуація, зокрема, спостерігалась у Миколаївській (15%), Закарпатській (14%) та Запорізькій (13%) областях (RES930_321).

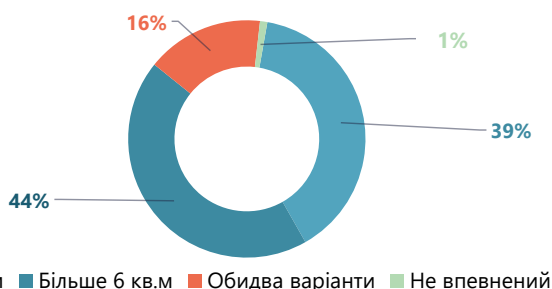
Приблизно у чверті (22%) МТП житлові приміщення, призначені для ВПО, одночасно використовувались і для інших цілей, як-то: зони дозвілля або прийому їжі. Частіше про це повідомлялось у Чернігівській (60%), Волинській (44%), Чернівецькій та Одеській (34% у кожній) областях.

Особистий простір

Переважає більшість (88%) керівників МТП повідомила про розміщення родин ВПО в окремих кімнатах, в той час як 40% зазначили, що частина або всі кімнати є спільними для кількох домогосподарств, у тому числі 21% - без поділу на окремі зони для проживання (наприклад, за допомогою ширм, перегородок). Найбільше таких МТП виявлено в Хмельницькій (35% досліджених МТП), Чернівецькій (33%) та Миколаївській (30%) областях. Загалом у 2% досліджених МТП зазначили, що мешканці проживали в одному спільному приміщенні, поділеному або не поділеному на окремі зони. Частина МТП без поділу спільного приміщення на окремі зони, сягнула 9% у Чернігівській та 4% в Одеській областях.

Слід зазначити, що 36% МТП, які розміщали мешканців виключно у спільних для кількох домогосподарств житлових приміщеннях, зазначили, що поділ на окремі зони для чоловіків та жінок у таких приміщеннях не передбачений.

Кількість квадратних метрів житлової площі, виділеної на одного мешканця, % МТП (RES930_341)

Про частковий поділ таких приміщень за ознакою статті повідомили 14% опитаних керівників МТП, частіше у Закарпатській (42%), Запорізькій (33%) та Харківській (29%) областях.

Крім того, за результатами дослідження у 90% МТП мешканців розміщували у житлових приміщеннях (всіх або частині) по 4 особи або менше. Проте у 18% МТП в одному житловому приміщенні мешкали до 8 осіб; у 3% МТП - до 12 осіб одночасно (зокрема, це стосується 17% МТП у Херсонській та 15% - в Одеській областях). У деяких з досліджених МТП зазначили, що розміщують до 20 або більше осіб в одному приміщенні (про це, зокрема, повідомлялось у 4% МТП у Закарпатській та 6% - в Одеській областях).

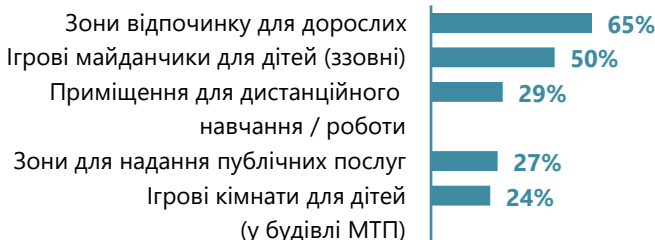
Згідно з отриманими даними, у 87% МТП вхідні двері житлових приміщень ВПО були оснащені замками або засувками; у 7% МТП двері було обладнано засобами захисту частково. Деякі з керівників МТП (6%) вказали на відсутність замків або засувки на дверях житлових приміщень ВПО; найчастіше про це повідомлялось у Херсонській (25%), Житомирській (21%) та Одеській (17%) областях (RES930_361).

Місця загального користування

У більшості (90%) МТП були наявні кухні, у 57% - столові, а у 37% - приміщення для зберігання продуктів харчування (кладові). У деяких (3%) МТП повідомили про відсутність усіх вказаних приміщень, зокрема, у Київській, Одеській та Чернігівській (по 9% у кожній) областях (RES930_331.1).

Переважає більшість (89%) керівників МТП зазначили про облаштування та використання інших видів місць загального користування.

Інші види місць загального користування в МТП, про які зазначалось частіше, % МТП

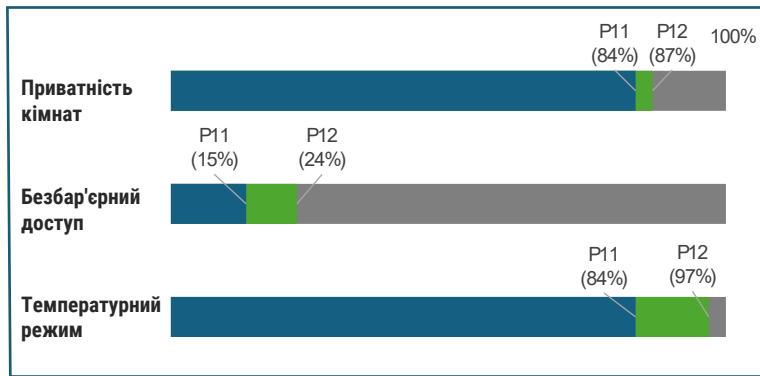

Безбар'єрність доступу

Відповідно до отриманих даних, у 50% МТП була відсутня інфраструктура для людей з інвалідністю - ліфти, зовнішні пандуси, горизонтальні перекладки на дверях тощо. Найбільше занепокоєння з цього приводу викликали Запорізька (77%), Донецька (71%), Сумська (68%) та Одеська (65%) області. Також 26% МТП були обладнані такою інфраструктурою (без урахування інфраструктури, пов'язаної з водопостачанням, санітарією та гігієною) частково (RES930_371).

15. Допускалось обрання респондентами кількох варіантів відповіді одночасно; сума може перевищувати 100%.

ІНЖЕНЕРНІ СИСТЕМИ В МІСЦЯХ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ ВПО

Проте слід зазначити, що 11% МТП у Закарпатській, а також 9% у Чернігівській та Рівненській (у кожній) областях не відповідали стандарту з водопостачання.

Лише у 6% досліджених МТП повідомили про наявність несправної системи опалення. Частіше невідповідність зазначеному стандарту зафіксована у Чернігівській (55%), Тернопільській (11%), Житомирській та Закарпатській (10% у кожній) областях (RES930_221).

Вказане, зокрема, підтверджується тим, що 97% керівників МТП повідомили про можливість підтримання температури у приміщеннях місць тимчасового проживання у межах регламентованих сезонних норм, але не нижче 18°C. У Чернігівській (82%) та Херсонській (92%) областях цього стандарту дотримувались рідше (RES930_381).

Слід проте зазначити, що ситуація з належним чином функціонуючою системою вентиляції місцями виявилась дещо гіршою. Загалом по країні показник невідповідності склав 19%, а найчастіше проблеми з нормальною роботою вентиляційної системи виникали у Чернігівській (46%), Київській (44%) та Харківській (33%) областях (RES930_251).

У більшості (92%) МТП повідомили про наявність стабільно функціонуючої системи електропостачання.¹⁶ Проте у Харківській (80%), Чернігівській (82%) та Херсонській (83%) областях таких МТП виявилось менше (RES930_211).

Відповідно до отриманих даних, у переважній більшості досліджених МТП системи водопостачання (96%) та каналізації (95%) працювали стабільно, що відповідає встановленим мінімальним стандартам (RES930_231, RES930_241).

ПІДГОТОВКА ДО ЗИМОВОГО ПЕРІОДУ

Більше третини (37%) керівників повідомили, що МТП підключені до системи централізованого опалення. Серед інших найбільш поширених типів опалення зазначалось використання індивідуальних котелень (34%), а також електричного опалення (11%).

Чверть (25%) МТП вказала на відсутність резервних джерел живлення. Найчастіше про цю проблему зазначали в Одеській (41%), Рівненській (39%) та Закарпатській (33%) областях (RES930_212).

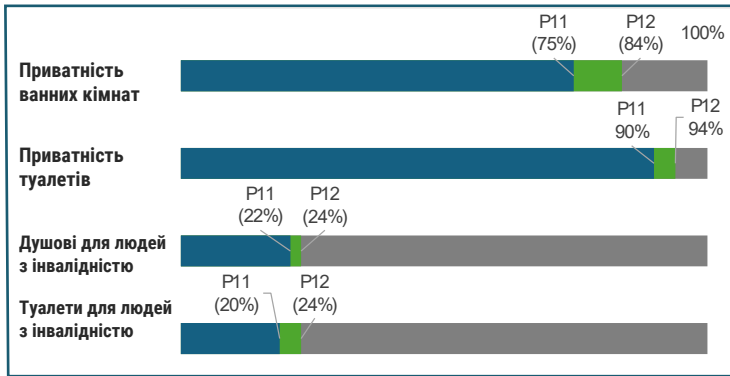
- З тих МТП, де були наявні резервні джерела живлення,
- 45% керівників підтвердили, що вони могли повністю задовольнити потреби мешканців в електричній енергії,
- 52% зазначили, що потреби задовольнялись частково,
- а 2% повідомили, що джерело резервного живлення не задовольняло потреби мешканців МТП взагалі.
- Згідно з отриманими даними, у більш ніж половині МТП (58%) було відсутнє резервне джерело опалення. Найбільш поширеною ця проблема виявилась у Чернігівській (91%), Волинській (72%) та Запорізькій (70%) областях (RES930_222).

ПОТРЕБИ МТП, ПОВ'ЯЗАНІ З ПІДГОТОВКОЮ ДО ЗИМОВОГО ПЕРІОДУ

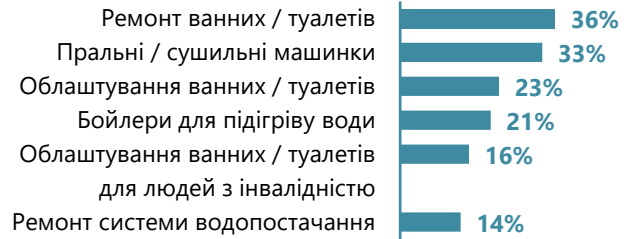

16. Інженерні системи, зазначені в цьому розділі, вважаються такими, що безперервно/стабільно функціонують, за винятком випадків, пов'язаних з аварійними або плановими відключеннями.

САНІТАРІЯ ТА ГІГІЄНА В МІСЦЯХ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ ВПО

Проблеми та потреби у сфері санітарії та гігієни, про які зазначалось найчастіше, % МТП¹⁷

Доступ до води

У 83% МТП повідомили, що мешканці у більшій мірі користуються водопровідною водою (центральне водопостачання). Серед інших джерел води частіше зазначалась бутильована вода (20%) та вода з колодязю або свердловини, що належить МТП (16%).

Згідно з отриманими даними, у 90% МТП зазначили, що мешканці мають достатньо води для задоволення основних потреб, у тому числі питної води, води для приготування їжі, особистої гігієни, прання та інших побутових потреб. Про достатність води рідше повідомлялось у Донецькій (71%), Кіровоградській та Миколаївській (74% у кожній) областях. Варто зазначити, що 29% МТП у Донецькій та 7% у Миколаївській областях не мали достатньо води для задоволення жодної з потреб, включаючи питну воду.

Переважна більшість (98%) керівників МТП підтвердили, що в мешканців щодня є доступ до води для задоволення необхідних потреб. Це, однак, не відносилось до Донецької та Івано-Франківської областей, де 14% та 5% з досліджених МТП, відповідно, зазначили про відсутність такої можливості.

Загалом, у 85% МТП повідомили про постійну наявність гарячої води; рідше про це зазначалось у Харківській (61%), Київській (75%) та Дніпропетровській (78%) областях.¹⁸ Більшість (81%) керівників МТП, в яких була наявна гаряча вода, вказали про використання бойлерів, інші 8% зазначили, що МТП приєднано до системи центрального гарячого водопостачання.

Ванні кімнати та туалети

Загалом, у 54% МТП підтвердили облаштування достатньої кількості душових/ванних кімнат, виходячи із загальної місткості МТП (RES930_431) (ця частка виявилась меншою у Донецькій (29%), Херсонській (33%) та Харківській (38%) областях), водночас, 60% керівників досліджених МТП вказали на достатню кількість туалетів (RES930_441).

Близько третини керівників МТП повідомили про розподіл душових/ванних кімнат (32%) та туалетів (33%) за ознакою статі; інші зазначили про частковий розподіл таких приміщень (10% та 14% відповідно) (RES930_431.1, RES930_441.1).¹⁹

Про повну приватність у душових/ванних кімнатах і туалетах зазначили у 84% та 94% МТП відповідно, водночас про забезпечення часткової приватності у вказаних приміщеннях повідомили в 15% та 6% МТП відповідно (RES930_432, RES930_442).

Загалом, 24% опитаних керівників МТП підтвердили наявність душових/ванних кімнат, облаштованих для людей з інвалідністю; рідше про це зазначалось у Запорізькій (4%), Полтавській (8%), та Донецькій (14%) областях. Також у 24% досліджених МТП повідомлялося про наявність туалетів, облаштованих для людей з інвалідністю. Найменша частка таких МТП була зафіксована у Полтавській (6%), Запорізькій (13%) та Тернопільській (15%) областях (RES930_433, RES930_443).

ПОТРЕБИ МТП, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ САНІТАРІЄЮ ТА ГІГІЄНОЮ

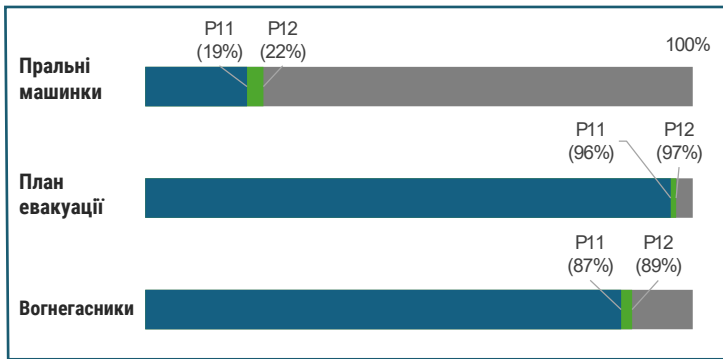

17. Допускалось обрання респондентами кількох варіантів відповіді одночасно; сума може перевищувати 100%.

18. Про часткову наявність гарячої води через недостатній об'єм або кількість бойлерів зазначили у 8% МТП, а про подачу гарячої води у певні години або сезонно - у 4% та 2% МТП відповідно.

19. У Кіровоградській (72%), Тернопільській (71%) та Волинській (69%) областях частіше повідомлялось про відсутність розподілу душових/ванних кімнат за ознакою статі. Про відсутність окремих туалетів для чоловіків та жінок найчастіше повідомлялося у Волинській (66% МТП), Одеській (65%) та Тернопільській (62%) областях.

ОБЛАДНАННЯ ПРИМІЩЕНЬ МІСЦЬ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ ВПО

Загалом, близько 86% керівників МТП повідомили про наявність потреби в одному або кількох видах непродовольчих товарів (НПТ).

Дані свідчать про те, що у Північному регіоні частіше, ніж в інших повідомляли про потребу в миючих засобах та предметах особистої гігієни (78%), засобах зв'язку (43%), а також в одязі і/або взутті (25%). У Центральному регіоні керівники МТП частіше зазначали про брак постільних речей (56%) та кухонного приладдя (47%), водночас, у Східному регіоні частіше вказували на потребу в меблях (51%).

Основні потреби в меблях, % МТП ²⁰

Найнижчий рівень відповідності стандарту щодо достатності в приміщеннях МТП меблів відповідно до кількості мешканців та їхніх потреб було виявлено у Житомирській (24%), Хмельницькій, Запорізькій (40%) та Херсонській (42%) областях (RES930_511).

Основні потреби у постільних речах, % МТП ²¹

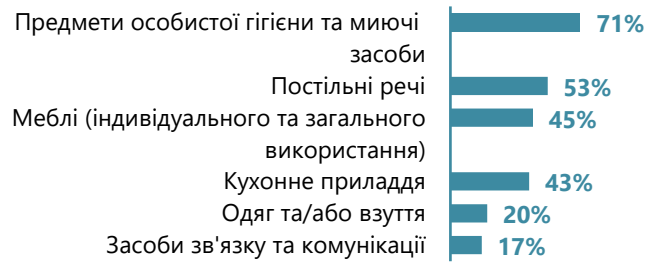
Наявність в МТП плану евакуації та вогнегасників

Згідно з отриманими даними, план евакуації мали 97% досліджених МТП. Таких МТП виявилось менше у Чернігівській, Тернопільській (по 91% у кожній), Миколаївській (93%) та Київській (94%) областях (RES930_531).

Про наявність достатньої кількості вогнегасників зазначили у 89% досліджених МТП, а про наявність, але у недостатній кількості, - у 7% МТП.

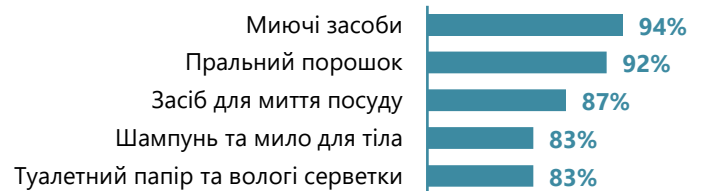
Частіше про відсутність вогнегасників повідомлялось у МТП, розташованих у Чернігівській (9%), Миколаївській (7%), Хмельницькій та Одеській (по 6% у кожній) областях (RES930_532).

Загальний рівень потреб у НПТ, % МТП ²²

Найвищий рівень невідповідності стандарту стосовно забезпечення мешканців МТП необхідними постільними речами було зафіксовано у Чернігівській (18%), Миколаївській (7%) та Вінницькій (4%) областях (RES930_512).

Потреби у предметах гігієни та миючих засобах, % МТП ²³

Крім того, 73% та 10% досліджених МТП, за словами керівників МТП, не мали достатньої кількості пральних та сушильних машинок / місця для сушіння білизни, відповідно (RES930_522, RES930_523).

Основні потреби у кухонному приладді, % МТП ²⁴

Дані свідчать, що 39% МТП не були оснащені необхідною кухонною технікою та приладдям. Найвищий рівень невідповідності зазначеному стандарту спостерігався у Донецькій (86%) та Чернігівській (73%), а також у Хмельницькій (55%) та Запорізькій (49%) областях (RES930_521).

Облаштування бомбосховищ / укриттів

Як повідомлялось, у в більшості (87%) МТП бомбосховища/укриття облаштовані або в самому приміщенні МТП (45%), або розташовані поблизу нього (на відстані менше ніж 500 м) (42%) (RES930_534).

Слід зазначити, що загалом у 5% МТП місткість бомбосховищ/укриттів, згідно з отриманою інформацією, була недостатньою для розміщення всіх мешканців МТП, особливо у Київській (18%) та Чернігівській (13%) областях (RES930_535).

Крім того, 63% бомбосховищ/укриттів були недоступні для маломобільних груп населення, зокрема у Чернігівській (88%), Волинській (85%), Миколаївській (83%) та Запорізькій (82%) областях (RES930_536).

20. Також 32% керівників МТП, що повідомили про потребу у меблях, потребували ліжок, 11% - функціональних ліжок для людей з особливими потребами та 7% - розкладних ліжок.
21, 22, 23, 24. Допускалось обрання респондентами кількох варіантів відповідей одночасно; сума може перевищувати 100%.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Наявність медичних закладів поблизу МТП (менш ніж 30 хвилин громадським транспортом), % МТП

За словами керівників МТП, сімейні лікарі та/ або медсестри відвідували МТП регулярно (щонайменше раз на тиждень) (22%) або періодично (раз на місяць або рідше) (16%). Крім того, у 3% досліджених МТП медичні послуги надавались волонтерськими або неурядовими організаціями на регулярній основі або періодично (17%).

Про регулярні або періодичні візити профільних лікарів до мешканців МТП повідомили 3% та 6% керівників МТП відповідно. Водночас зазначалося, що мешканці 36% досліджених МТП не отримували жодних з вищезгаданих послуг безпосередньо в МТП. Згідно з отриманою інформацією, машина швидкої допомоги мала можливість дістатись майже до всіх місць тимчасового проживання ВПО, за винятком 4% МТП у Миколаївській та 1% у Львівській областях.

Як повідомлялось, аптечки першої медичної допомоги були відсутні у 6% МТП. Найбільша частка таких МТП (10%) зафіксована у Північному та Центральному (8%) регіонах.

Зокрема, про відсутність аптек першої медичної допомоги зазначили у місцях тимчасового проживання ВПО, розташованих у Київській (16%), Хмельницькій (15%) та Чернівецькій (9%) областях (RES930_533).

ОСВІТА

Керівники 38% МТП повідомили, що більшість дітей шкільного віку, які в них мешкали, навчалися за змішаною формою,²⁵ водночас у 32% досліджених МТП діти переважно навчалися очно. Про дистанційну форму навчання зазначили у 28% МТП. У 12% з цих МТП діти отримували освіту дистанційно у школах приймаючої громади, а у 15% - у школах, які знаходились у місцях постійного проживання.

Близько 16% (проти 21% у грудні 2023 року) керівників МТП повідомили про наявність щонайменше однієї перешкоди у доступі дітей до навчання. Так, про відсутність необхідного обладнання (зокрема, ноутбуків) як перешкоду під час навчання зазначили у 10% з цих МТП. На цю проблему частіше вказували у Чернігівській (100% МТП), Київській (60%) та Харківській (33%) областях.

Згідно з отриманими даними, відсутність окремого приміщення для дистанційного навчання створювала перешкоди у 7% вищезгаданих МТП - переважно у Чернігівській (75%), Донецькій (50%) та Харківській (33%) областях, водночас про відсутність доступу до інтернету зазначили у 3% МТП.

У 21% МТП, організованих у навчальних закладах, зазначили, що надання освітніх послуг частково ускладнене через розміщення в них внутрішньо переміщених осіб, а в 3% МТП вказали на значний негативний вплив, пов'язаний із цим (інколи до призупинення освітнього процесу).

Наявність поблизу МТП навчальних закладів з можливістю зарахування дітей на навчання (менш ніж 30 хвилин громадським транспортом), % МТП

ЗАСОБИ ЗВ'ЯЗКУ

Як повідомлялось, мешканці 9% МТП не мали доступу до мережі інтернет, а ще у 5% досліджених МТП доступ був непостійний. У місцях тимчасового проживання ВПО зі стабільним доступом до інтернету (84%), його використання для мешканців було безкоштовним у 73%, а у 27% - платним.

Щодо якості мобільного зв'язку, переважна більшість керівників МТП зазначила про гарний (58%) або нормальний (37%) рівень сигналу. Про низьку якість мобільного зв'язку повідомлялося у 4% досліджених МТП.

Низька якість сигналу мобільної мережі, % МТП

25. Змішана форма навчання поєднує в собі очну та дистанційну форму навчання.

СФЕРА ЗАХИСТУ

Психосоціальна підтримка для дорослих

Психосоціальна підтримка (ПСП) для дорослих, згідно з отриманими даними, надавалась у 90% досліджених МТП. З цих МТП у 99% повідомили про те, що мешканці знають, куди та як звернутись для отримання такої підтримки.

Рідше послуги психосоціальної підтримки для дорослих були доступні у МТП, розташованих в Одеській (76%), Кіровоградській, Івано-Франківській (81% у кожній) та Миколаївській (82%) областях.

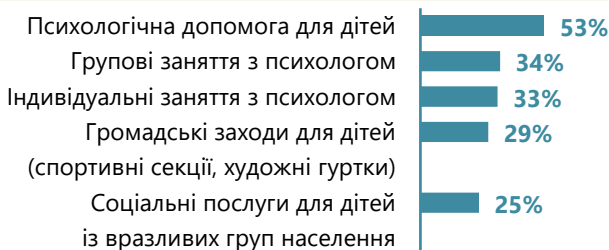
Форми ПСП для дорослих, про які повідомлялось частіше, % МТП

Психосоціальна підтримка для дітей

У 21% досліджених МТП, згідно з отриманими даними, не надавались послуги з психосоціальної підтримки для дітей. Областями з найменшим прямим доступом до таких послуг виявились Сумська, Донецька (по 50% у кожній), Херсонська (38%), Запорізька (28%) та Харківська (27%) області.

Доступні в МТП форми психосоціальної підтримки для дітей, % МТП²⁷

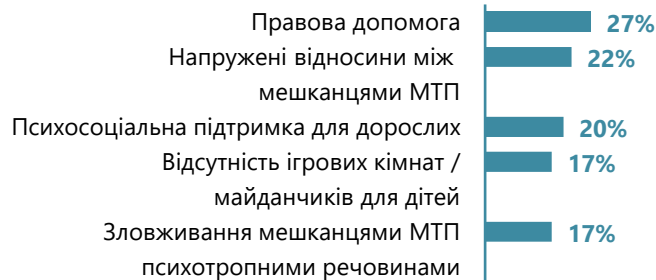

Протидія гендерно зумовленому насильству (ГЗН) та торгівлі людьми

Як повідомлялось, 79% керівників МТП були обізнані про процедуру перенаправлення постраждалих від ГЗН, торгівлі людьми або сексуального насильства та домагань. У разі виникнення таких ситуацій керівники МТП частіше звертались до представників Уповноваженого ВРУ з прав людини (40%), міжнародних або національних неурядових організацій (НУО) (36%), а також користувались різними "гарячими" лініями (30%), зокрема, Національної поліції та з питань торгівлі людьми, домашнього насильства, ГЗН та насильства над дітьми.

Щодо наявних бар'єрів, 92% керівників МТП зазначили, що мали змогу безперешкодно повідомляти про випадки ГЗН, торгівлю людьми або сексуального насильства та домагань та здійснювати перенаправлення. У цілому, 5% керівників МТП зазначили, що постраждали не погоджувалися на перенаправлення до відповідних спеціалістів (це, зокрема, спостерігалось у Миколаївській (43%), Рівненській (21%) та Закарпатській (12%) областях), а майже 3% опитаних керівників повідомили про бюрократичні перепони (найчастіше у Харківській (8%) та Полтавській (7%) областях).

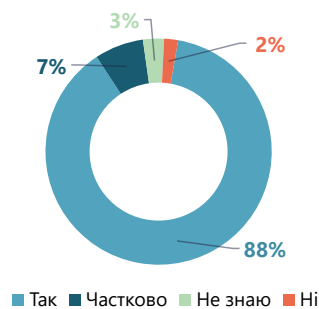
Найбільш нагальні потреби у сфері захисту, про які повідомлялось частіше, % МТП²⁸

Візити соціальних працівників

Згідно з отриманими даними, соціальні працівники відвідували 74% МТП. З них у 31% МТП візити відбувались за запитом, у 28% - один раз на місяць (проти 31% у грудні 2023 року), у 23% - один раз на тиждень (проти 18% у попередньому раунді) та 18% МТП соціальні працівники відвідували нерегулярно (менше одного разу на місяць). Рідше про візити соціальних працівників повідомлялось у МТП, розташованих у Запорізькій (48%), Чернігівській та Одеській (по 63% у кожній) областях.

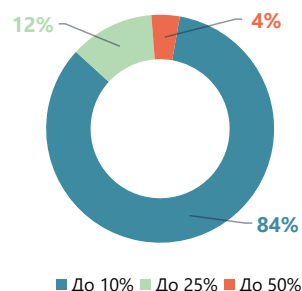
Достатність візитів соціальних працівників, % МТП

Дискримінація щодо мешканців МТП

Загалом, 2% опитаних керівників (25 МТП) вказали на те, що їм повідомлялась інформація про випадки дискримінації мешканців МТП через політичні, релігійні та інші переконання, за ознакою статі, за віком, а також через наявність інвалідності, етнічне та соціальне походження, мову або за будь-якою іншою ознакою. Зокрема, про це зазначили у Запорізькій (3 МТП), Івано-Франківській (3 МТП), Тернопільській (3 МТП) та Хмельницькій (3 МТП) областях.

Частка мешканців МТП, які повідомили про дискримінацію, % МТП, у яких зазначили про таку проблему

26. Для цілей цього дослідження такі послуги як: правова допомога, доступ до правосуддя, відшкодування та виплата компенсацій, відновлення документів тощо - вважаються консультаційними послугами.

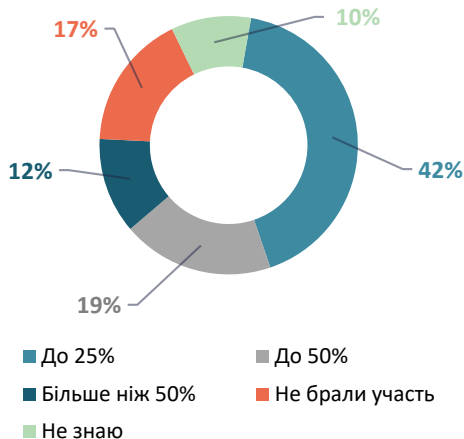
27, 28. Допускалось обрання респондентами кількох варіантів відповідей одночасно; сума може перевищувати 100%.

ДОВГОСТРОКОВІ РІШЕННЯ ТА РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ВПО

Соціальна інтеграція

Майже три чверті (73%) опитаних керівників повідомили, що мешканці МТП брали участь у соціальних заходах, організованих у приймаючій громаді. Рідше про це зазначали у Херсонській, Чернігівській (25% у кожній) та Донецькій (33%) областях.

Відсоток мешканців МТП, які брали участь у громадській діяльності, % МТП

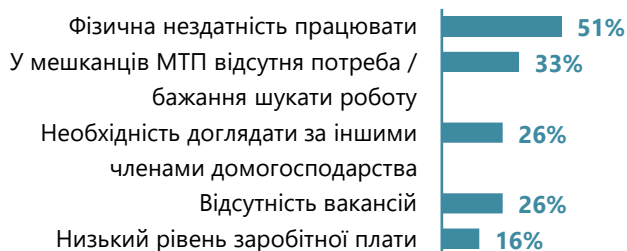
Відсутність зацікавленості (47% проти 61% у грудні 2023 року) поряд із обмеженнями, пов'язаними з віком, станом здоров'я та наявністю інвалідності (45%), виявились найбільш поширеними причинами соціальної неактивності мешканців МТП. Керівники МТП також відзначили брак у ВПО часу для участі у спільних соціальних заходах (29%), а також відсутність запланованих громадських заходів (8%).

Рівень зайнятості

Як повідомлялось, приблизно у половині (51%) досліджених МТП до 25% мешканців МТП працевлаштовані на момент збору даних (березень - квітень 2024). Вдвічі менше керівників (21%) повідомили про працевлаштування близько 50% мешканців МТП, в той час як в 11% досліджених МТП працевлаштованими виявились близько 75% мешканців, а ще в 7% МТП - більш ніж 75% мешканців. Згідно із отриманими даними, тільки у 3% досліджених МТП усі (100%) мешканців були працевлаштовані, переважно в Одеській, Сумській (по 13% у кожній) та Волинській (8%) областях.

Слід відзначити, що у 41% опитаних у Київській області МТП майже всі (75%-99%) мешканці МТП виявились працевлаштовані. З іншого боку, найменша частка працевлаштованих мешканців МТП (до 25%) була зафіксована у Миколаївській (91%), Чернігівській (87%) та Житомирській (81%) областях.

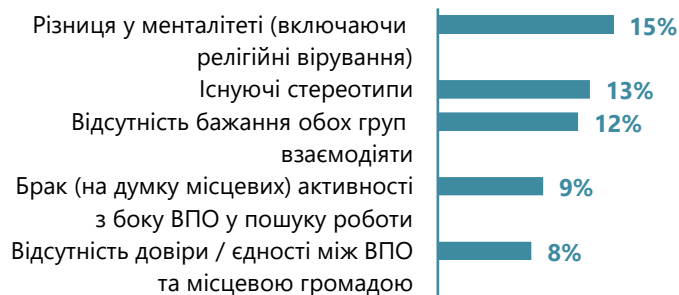
Причини безробіття серед мешканців МТП, про які повідомлялось частіше, % МТП ²⁹

Соціальна згуртованість

Варто зазначити, що майже половина (49%) опитаних керівників повідомила про досить гарні відносини між мешканцями МТП та приймаючою громадою. Ще 26% охарактеризували їх як дуже гарні, а 23% - нейтральні. Менше ніж у 1% досліджених МТП повідомили, що відносини між мешканцями МТП та приймаючою громадою були досить погані (таких МТП виявилось більше у Полтавській області (3%)) або дуже погані (2% МТП у Черкаській області).

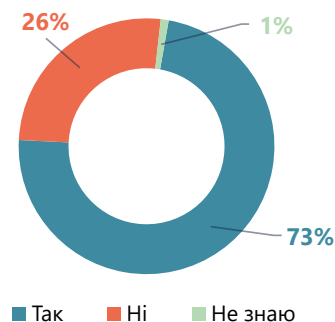
Чинники негативного впливу на соціальну згуртованість, про які повідомлялось частіше, % МТП

Участь ВПО в управлінні МТП

Більшість (97%) керівників МТП повідомила про здійснення консультування з мешканцями під час ухвалення рішень, пов'язаних із діяльністю МТП: 73% - шляхом проведення загальних зборів або індивідуальних консультацій, 23% - через групи в соціальних мережах та 13% - із залученням ініціативних груп або представників з-поміж ВПО.³⁰ Згідно з отриманими даними, ВПО рідше залучались до процесу ухвалення рішень у місцях тимчасового проживання ВПО, розташованих в Івано-Франківській, Одеській (по 8% у кожній), Львівській та Закарпатській (по 7% у кожній) областях.

Участь мешканців в управлінні діяльністю МТП, % МТП

Серед найбільш поширених активних форм участі в управлінні МТП зазначались: утримання території (у тому числі прибирання) (97%), підтримка в реалізації адміністративних задач (22% проти 28% у попередньому раунді) та заходи, спрямовані на модернізацію інфраструктури МТП (11%).

Отримані дані свідчать, що Донецька (83%), Сумська (75%), Миколаївська (46%) та Харківська (42%) області мали найбільшу частку МТП, мешканці яких не брали жодної участі в управлінні місцями тимчасового проживання ВПО.

29, 30. Допускалось обрання респондентами кількох варіантів відповідей одночасно; сума може перевищувати 100%.

ГОТОВНІСТЬ ДО ЕВАКУАЦІЙ

З огляду на оголошену навесні 2024 року обов'язкову евакуацію населення з прикордонних та прифронтових районів у східних та північних областях України, очікується збільшення потоку ВПО в межах згаданих територій, а також у західних та центральних областях України.³¹

Через можливе збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб, а також необхідність їхнього розселення у місцях тимчасового проживання, останні мають бути облаштовані належним чином, щоб забезпечувати мешканцям безпечні та гідні умови проживання.

Мета цього розділу - надати загальне розуміння ситуації в МТП на території, де очікується евакуація в межах областей, а також поза їх межами, зокрема, у Сумській та у напрямку Полтавської областей.

У наступних параграфах надано інформацію про основні мультисекторальні потреби та проблеми у місцях тимчасового проживання ВПО, розташованих у згаданих областях.

Ця інформація допоможе гуманітарним організаціям вжити необхідних заходів задля ефективного реагування у разі збільшення кількості мешканців МТП.

Сумська область

Упродовж 12-го раунду було досліджено 19 (дев'ятнадцять) місць тимчасового проживання ВПО, розташованих у Сумській області, загальна місткість яких склала 1 132 ліжко-місць. На момент збору даних в цих МТП проживало 452 внутрішньо переміщені особи, а рівень заповненості становив 40%.

Згідно з отриманими даними, особливе занепокоєння у Сумській області викликала відсутність механізму зворотного зв'язку та розгляду скарг в 11% досліджених МТП.

Крім того, майже п'ята частина (21%) місць тимчасового проживання ВПО не відповідали стандартам стосовно забезпечення мешканців інформацією про контакти соціальних та екстрених служб, про доступ до медичних, навчальних закладів, психологічної та правової допомоги тощо.

Зі слів керівництва МТП, достатньої кількості душових/ ванних кімнат та туалетів не мали 58% та 47% досліджених МТП відповідно.

До того ж чимало МТП у Сумській області не відповідали вимогам щодо забезпечення безперешкодного доступу для маломобільних груп населення (68%).

Також повідомлялося, що майже три чверті (74%) МТП у Сумській області не відповідають встановленим стандартам, пов'язаним із наявністю душових/ ванних кімнат та туалетів для людей з інвалідністю.

Занепокоєння викликала відсутність у МТП окремих душових/ ванних кімнат (53%) та туалетів (37%) для чоловіків та жінок.

Одинадцять відсотків (11%) МТП у Сумській області не відповідали стандартам щодо обладнання житлових приміщень, призначених для розміщення ВПО, замками або засувками, що негативно впливає на рівень приватності у місцях тимчасового проживання ВПО.

Крім того, як повідомлялось, 79% та 5% МТП у Сумській області не мали достатньої кількості пральних / сушильних машинок та/або приміщень для сушіння випраних речей, відповідно.

Також занепокоєння викликає зазначена опитаними керівниками відсутність психосоціальної підтримки для дітей (таких як психологічна допомога, групові або індивідуальні консультації психологів та/або працівників соціальної служби) у 50% досліджених місць тимчасового проживання у Сумській області.

Полтавська область

У 12-му раунді дослідження у Полтавській області було проведено моніторинг 79 (сімдесяти дев'яти) місць тимчасового проживання ВПО загальною місткістю 5 368 ліжко-місць, які були заповнені на 73% (мешкало 3 924 ВПО).

Слід зазначити, що місця тимчасового проживання ВПО у Полтавській області не відповідали більшій кількості мінімальних стандартів.

Зокрема, установленим стандартам щодо наявності резервних джерел живлення та опалення не відповідали 20% та 65% місць тимчасового проживання ВПО у Полтавській області, відповідно.

У більш ніж у половині досліджених МТП була відсутня інфраструктура для людей з інвалідністю (51%); недостатніми також виявились кількість душових/ ванних кімнат (49%) та туалетів (38%).

Крім того, у 52% досліджених місць тимчасового проживання ВПО у Полтавській області душові/ ванні кімнати не було розділено за ознакою статі, а у 49% МТП були відсутні окремі туалети для чоловіків та жінок.

Також місця тимчасового проживання ВПО у Полтавській області продемонстрували високий рівень невідповідності стандартам щодо наявності душових/ ванних кімнат та туалетів для людей з інвалідністю (92% в обох випадках).

Серед невідповідності іншим стандартам, пов'язаним з водопостачанням, санітарією та гігієною, слід також зазначити, що у 77% місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, згідно з отриманими даними, було недостатньо пральних машинок, а у 60% МТП, які були приєднані до системи гарячого водопостачання, бракувало бойлерів.

Крім того, у 29% МТП повідомили, що приміщення, призначені для розміщення ВПО, не відокремлені від інших приміщень будівлі МТП, якщо будівля одночасно використовувалась за первісним призначенням. Ще 44% керівників повідомили про недостатню площу житлових приміщень (виділення менше 6 квадратних метрів на одного мешканця).

Також слід зазначити, що у 14% досліджених місць тимчасового проживання ВПО в Полтавській області були відсутні бомбосховища у будівлі МТП або у безпосередній близькості (в межах 500 м), а 59% наявних бомбосховищ, згідно з повідомленнями, були недоступні для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

31. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України: [Через безпекову ситуацію у трьох населених пунктах Сумщини прийнято рішення про евакуацію дітей у примусовий спосіб.](#) - Офіційна сторінка у "Фейсбук". - Березень 2024.

КОНТЕКСТ І МЕТОДОЛОГІЯ

У липні 2022 року Кластер з питань управління та координації місцями тимчасового проживання ВПО в Україні, спільно з партнерами та за технічної підтримки Ініціативи REACH, розпочав регулярне мультисекторальне дослідження «Моніторинг місць тимчасового проживання ВПО».

Збір первинних даних здійснюється інтерв'юерами Ініціативи REACH та партнерів Кластеру з питань управління та координації МТП в Україні шляхом проведення інтерв'ю з ключовими інформантами – керівниками або відповідальними особами МТП, які обізнані про ситуацію в МТП.

Опитування проводилось як шляхом проведення особистих інтерв'ю, так і телефоном. У 12-му раунді 43% інтерв'ю зібрано під час проведення моніторингових візитів, а 57% – шляхом телефонних інтерв'ю.

Метою було зібрати щонайменше 50 інтерв'ю на область. У Чернігівській, Донецькій, Херсонській, Київській, Миколаївській, Сумській та Житомирській областях, згідно із наявною інформацією, існує менше 50 МТП; за можливості, всі вони були досліджені.

Обмеження в методології

Розташування досліджених МТП не повністю відповідає фактичному регіональному розподілу МТП в Україні, а

географічне охоплення моніторингу залежить від зусиль та присутності партнерів у певних областях та регіонах. Результати дослідження слід розглядати лише як індикативні. З-поміж 1 397 досліджених МТП 1 281 були функціонуючими та розміщували ВПО на момент збору даних, у той час як керівники 116 МТП зазначили, що на момент проведення опитування мешканці в МТП відсутні, але вони готові до прийняття ВПО. Керівникам таких МТП питання стосовно демографічного розподілу не ставилися.

Крім того, серед досліджених у 12-му раунді МТП лише 827 були опитані в 11-му раунді. Відтак, зростання показників відповідності мінімальним стандартам не обов'язково вказує на покращення ситуації у певних місцях тимчасового проживання ВПО, а може бути наслідком існуючих відмінностей між дослідженими МТП.

Пов'язані матеріали та інформаційні продукти

Опитувальник [Раунду 12](#) ММТП

[Інтерактивна інформаційна панель](#) з результатами дослідження "Моніторинг місць тимчасового проживання ВПО"

[Бриф ММТП, Раунд 11](#) з результатами грудневого опитування ключових інформантів МТП

ГЕОГРАФІЧНЕ ОХОПЛЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Регіон, область	№ МТП	Регіон, область	№ МТП
Східний регіон	440	Центральний регіон	430
Дніпропетровська	147	Чернівецька	89
Кіровоградська	96	Хмельницька	85
Полтавська	79	Вінницька	77
Харківська	64	Черкаська	57
Запорізька	47	Одеська	54
Донецька	7	Житомирська	29
Західний регіон	464	Миколаївська	27
Львівська	116	Херсонська	12
Закарпатська	98	Північний регіон	63
Івано-Франківська	75	Київська	33
Волинська	61	Сумська	19
Рівненська	59	Чернігівська	11
Тернопільська	55	Total	1,397

ПРО ІНІЦІАТИВУ REACH

Ініціатива REACH сприяє розробці інформаційних інструментів і презентаційних матеріалів, які сприяють прийняттю учасниками гуманітарного процесу обґрунтованих рішень в умовах надзвичайних ситуацій, процесі відновлення та забезпечення розвитку. Методологічні підходи, які використовує REACH, включають в себе збір первинних даних, а також поглиблений аналіз; діяльність організації здійснюється за допомогою механізмів координації між учасниками гуманітарної діяльності. REACH є спільною ініціативою міжнародних неурядових організацій - Ініціативи IMPACT та ACTED, а також Навчального та дослідницького інституту Організації Об'єднаних Націй Програми з оперативного застосування супутникової інформації (UNITAR-UNOSAT).

КОНТАКТНІ ДАНІ

СССМ Кластер України

Олег Топчієв: topchiie@unhcr.org

Міранда Гаандерсе: gaanders@unhcr.org

Ініціатива REACH в Україні

Ольга Селезньова: olga.seleznova@reach-initiative.org

Анастасія Фітісова: anastasiia.fitisova@reach-initiative.org

ПАРТНЕРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Додаток 1

ВІДПОВІДНІСТЬ МІНІМАЛЬНИМ СТАНДАРТАМ

Інформація, подана нижче, демонструє дотримання стандартів, встановлених Постановою Кабінету Міністрів України № 930, на підставі даних, отриманих в рамках 12-го Раунду дослідження "Моніторинг місць тимчасового проживання ВПО". Зверніть, будь ласка, увагу на те, що відповіді отримано від керівників або відповідальних осіб МТП.

Мінімальні стандарти згідно з Постановою № 930				% МТП за відповідністю мінімальним стандартам ³²				
Група мінімальних стандартів	Мінімальний стандарт	Опис мінімального стандарту	Номер стандарту	Загальний % МТП	Західний регіон	Центральний регіон	Північний регіон	Східний регіон
1. Організаційно-правові засади діяльності МТП	Правила перебування внутрішньо переміщених осіб в МТП та Договір про користування його приміщеннями	Наявність Правил проживання внутрішньо переміщених осіб в МТП, а також договорів користування приміщеннями МТП, укладених між керівництвом МТП та мешканцями	RES930_111 (повна відповідність)	74%	67%	72%	79%	81%
			RES930_111 (часткова відповідність)	3%	5%	4%	2%	2%
	Реєстрація мешканців МТП	Реєстрація осіб, які мешкають в МТП, ведеться згідно із формою, встановленою у Додатку 4 до Правил функціонування МТП для внутрішньо переміщених осіб	RES930_121 (повна відповідність)	89%	87%	90%	92%	89%
			RES930_121 (часткова відповідність)	6%	7%	4%	5%	7%
	Наявність системи механізму зворотнього зв'язку	1) Механізм зворотнього зв'язку, встановлений керівництвом МТП для мешканців МТП (розміщення скриньок для скарг та пропозицій, визначення годин прийому керівника МТП, створення груп для обговорень у соціальних мережах тощо)	RES930_131	99%	99%	100%	97%	99%
	Процедура подачі скарг, та зворотнього зв'язку	2) Розроблена керівництвом МТП процедура подачі мешканцями МТП заяв, скарг і пропозицій, а також їхнього розгляду керівництвом МТП	RES930_132	97%	97%	98%	92%	97%
Доступ до інформації	Наявність інформаційних стендів у приміщеннях МТП з адресами, контактними номерами телефонів, офіційними вебсайтами аварійних та соціальних служб, медичних закладів, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, освітніх закладів, установ, що надають соціальну, психологічну та правову допомогу, а також інформації про наявні бомбосховища, які знаходяться поблизу МТП тощо	RES930_141 (повна відповідність)	64%	60%	68%	52%	66%	
		RES930_141 (часткова відповідність)	34%	39%	31%	41%	32%	
2. Інженерні системи	Електропостачання	1) Приміщення МТП обладнані системою електропостачання, яка функціонує без перебоїв (не враховуючи випадки аварійного або планового відключення електроенергії)	RES930_211	92%	93%	94%	91%	91%
	Електропостачання (резервне)	2) В МТП є резервні джерела живлення (генератори тощо)	RES930_212 (повна відповідність)	33%	31%	33%	56%	30%
			RES930_212 (часткова відповідність)	40%	39%	40%	33%	42%

32. Дані щодо відповідності мінімальним стандартам доступні на рівні окремих областей та можуть бути надані CCCM Кластером згідно запиту.

Додаток 1 (продовження)

ВІДПОВІДНІСТЬ МІНІМАЛЬНИМ СТАНДАРТАМ

Мінімальні стандарти згідно з Постановою № 930				% МТП за відповідністю мінімальним стандартам				
Група мінімальних стандартів	Мінімальний стандарт	Опис мінімального стандарту	Номер стандарту	Загальний % МТП	Західний регіон	Центральний регіон	Північний регіон	Східний регіон
2. Інженерні системи (продовження)	Система опалення, наявність теплоізоляції тощо	1) Приміщення МТП обладнані системою опалення, яка функціонує без перебоїв (не враховуючи випадки аварійного або планового відключення)	RES930_221	94%	94%	95%	86%	95%
	Опалення (наявність резервного джерела)	2) В МТП є резервні джерела опалення	RES930_222	39%	39%	41%	52%	35%
	Водопостачання	Приміщення МТП обладнані системою водопостачання, яка функціонує без перебоїв (не враховуючи випадки аварійного або планового відключення)	RES930_231	96%	95%	96%	95%	96%
	Водовідведення	У МТП олаштована система водовідведення, яка працює без перебоїв	RES930_241	95%	93%	96%	95%	95%
	Система вентиляції	У МТП олаштована система вентиляції, яка працює без перебоїв	RES930_251	82%	83%	84%	68%	79%
3. Облаштування та інфраструктура МТП	Поділ приміщень МТП на приміщення, призначені для розміщення ВПО, та ті, що використовуються для основної функції закладу	Поділ приміщень, призначених для проживання внутрішньо переміщених осіб (окрім приміщень для загального користування) та інших приміщень будівлі, якщо в ній одночасно розміщено ВПО та здійснюється діяльність, пов'язана з основною функцією закладу (освітні та санаторно-курортні заклади, гуртожитки) (n=687)	RES930_311	65%	65%	65%	62%	66%
	Поділ приміщень МТП на житлові кімнати та приміщення загального користування	Приміщення МТП, призначені для ВПО, поділені на житлові приміщення ВПО та приміщення загального користування	RES930_321	93%	92%	95%	97%	93%
	Достатність приміщень загального користування	Достатність приміщень загального користування для потреб мешканців МТП (наявність приміщень для проведення загальних зборів, відпочинку, кімнат для дистанційного навчання, надання послуг тощо)	RES930_331 (повна та часткова відповідність)	83%	78%	87%	76%	84%
	Наявність приміщень загального користування	Наявність у МТП приміщень загального користування для приготування їжі (кухня), споживання їжі (столова), а також для зберігання продуктів харчування (кладові)	RES930_331.1 (повна відповідність)	30%	33%	29%	54%	25%
			RES930_331.1 (часткова відповідність)	66%	63%	67%	40%	73%
	Достатність площі житлових приміщень	Виділення не менше 6 кв.м. на одне ліжко-місце (особу) у житловому приміщенні МТП	RES930_341 (повна відповідність)	45%	38%	52%	43%	47%
			RES930_341 (часткова відповідність)	16%	18%	13%	54%	13%

Додаток 1 (продовження)

ВІДПОВІДНІСТЬ МІНІМАЛЬНИМ СТАНДАРТАМ

Мінімальні стандарти згідно з Постановою № 930				% МТП за відповідністю мінімальним стандартам				
Група мінімальних стандартів	Мінімальний стандарт	Опис мінімального стандарту	Номер стандарту	Загальний % МТП	Західний регіон	Центральний регіон	Північний регіон	Східний регіон
3. Облаштування та інфраструктура МТП (продовження)	Розміщення мешканців	Облаштування не більше чотирьох ліжок-місць у житловій кімнаті	RES930_351	79%	81%	78%	94%	77%
	Наявність замків/засувки	На вхідних дверях до житлових кімнат встановлено замки або засувки	RES930_361 (повна відповідність)	87%	86%	83%	94%	90%
			RES930_361 (часткова відповідність)	7%	8%	7%	2%	6%
	Безбар'єрний доступ	У приміщеннях МТП облаштовано інфраструктуру (пандуси, перила, тощо), яка забезпечує безперешкодний доступ до приміщень загального користування для маломобільних груп населення	RES930_371 (повна відповідність)	24%	23%	29%	33%	20%
			RES930_371 (часткова відповідність)	26%	28%	24%	21%	25%
Температурний режим	Температура в приміщеннях МТП підтримується в межах від 18 до 25°C	RES930_381	97%	98%	97%	97%	97%	
4. Санітарно-гігієнічні приміщення	Цвіль і/абогрибок	Відсутність цвілі і/або грибка в приміщенні МТП	RES930_411	87%	87%	91%	70%	86%
	Комахи і/або гризуни	Відсутність комах і/або гризунів у приміщенні МТП	RES930_421	97%	98%	98%	84%	96%
	Достатність місць для купання	1) Достатня кількість місць для купання у душових/ванних кімнат (одна ліжка/душова кабіна/ванна на 12 осіб)	RES930_431	54%	58%	56%	64%	47%
	Душові/ванні кімнати (окремі для чоловіків та жінок)	2) Душові/ванні кімнати розділені за ознакою статі	RES930_431.1 (повна відповідність)	32%	26%	32%	59%	33%
			RES930_431.1 (часткова відповідність)	10%	14%	9%	3%	7%
	Приватність душових/ванних кімнат	3) Душові кабіни/ванні кімнати обладнані індивідуальними замками або засувками	RES930_432 (повна відповідність)	84%	90%	86%	68%	78%
			RES930_432 (часткова відповідність)	15%	9%	13%	29%	21%
	Душові для маломобільних груп населення	4) Наявність в МТП не менше однієї душової кабіни/ванної кімнати, обладнаної для маломобільних груп населення	RES930_433	24%	23%	27%	48%	18%
Душ/ванна (альтернатива поблизу в межах 50 метрів)	5) Наявність душової кабіни/ванної кімнати в радіусі 50 метрів від будівлі МТП у разі їх відсутності в приміщенні МТП ³³ (n=25)	RES930_434	36%	50%	38%	100%	25%	
Туалети (не менше 1 на 10 осіб)	1) Наявність достатньої кількості туалетів в МТП (1 окреме місце на 10 осіб)	RES930_441	60%	60%	64%	54%	58%	

33. Питання ставилося лише тим керівникам МТП, які повідомили про відсутність душових/ванних кімнат у будівлі МТП.

Додаток 1 (продовження)

ВІДПОВІДНІСТЬ МІНІМАЛЬНИМ СТАНДАРТАМ

Мінімальні стандарти згідно з Постановою № 930				% МТП за відповідністю мінімальним стандартам				
Група мінімальних стандартів	Мінімальний стандарт	Опис мінімального стандарту	Номер стандарту	Загальний % МТП	Західний регіон	Центральний регіон	Північний регіон	Східний регіон
4. Санітарно-гігієнічні приміщення (продовження)	Туалети (окремі для чоловіків та жінок)	2) Туалети розділені за ознакою статі	RES930_441.1 (повна відповідність)	33%	27%	35%	59%	33%
			RES930_441.1 (часткова відповідність)	14%	19%	11%	10%	13%
	Приватність туалетів	3) Туалети обладнані індивідуальними замками або засувками	RES930_442 (повна відповідність)	94%	96%	95%	79%	93%
			RES930_442 (часткова відповідність)	6%	4%	5%	21%	8%
	Туалети (для маломобільних груп населення)	4) Наявність в МТП хоча б одного туалету, обладнаного для маломобільних груп населення	RES930_443	24%	23%	28%	46%	18%
	Туалети (альтернатива поблизу в межах 50 метрів)	5) Наявність туалету у радіусі 50 метрів від будівлі МТП у разі їх відсутності в МТП ³⁴ (n=19)	RES930_444	95%	100%	100%	100%	86%
	Наявність системи збору відходів	1) Наявність у МТП місць для збору відходів	RES930_451	95%	97%	94%	98%	95%
	Збір відходів (в межах 50 метрів - альтернатива)	2) Наявність сміттєвих баків в радіусі 50 метрів від будівлі МТП	RES930_452 (повна відповідність)	96%	96%	96%	95%	96%
RES930_452 (часткова відповідність)			2%	2%	2%	5%	2%	
5. Обладнання приміщень МТП	Меблі для загального користування	1) Приміщення загального користування облаштовані меблями, що відповідають кількості мешканців МТП та їхнім потребам	RES930_511 (повна відповідність)	55%	64%	51%	59%	50%
			RES930_511 (часткова відповідність)	4%	3%	4%	8%	4%
	Меблі для індивідуального користування, постільні речі	2) Мешканці забезпечені меблями для індивідуального користування у житлових приміщеннях (ліжка, шафи для одягу тощо), а також необхідними постільними речами (матраци, подушки, ковдри, постільна білизна)	RES930_512 (повна відповідність)	71%	78%	64%	70%	70%
			RES930_512 (часткова відповідність)	28%	21%	34%	27%	30%

34. Питання ставилося лише тим керівникам МТП, які повідомили про відсутність туалетів у будівлі МТП.

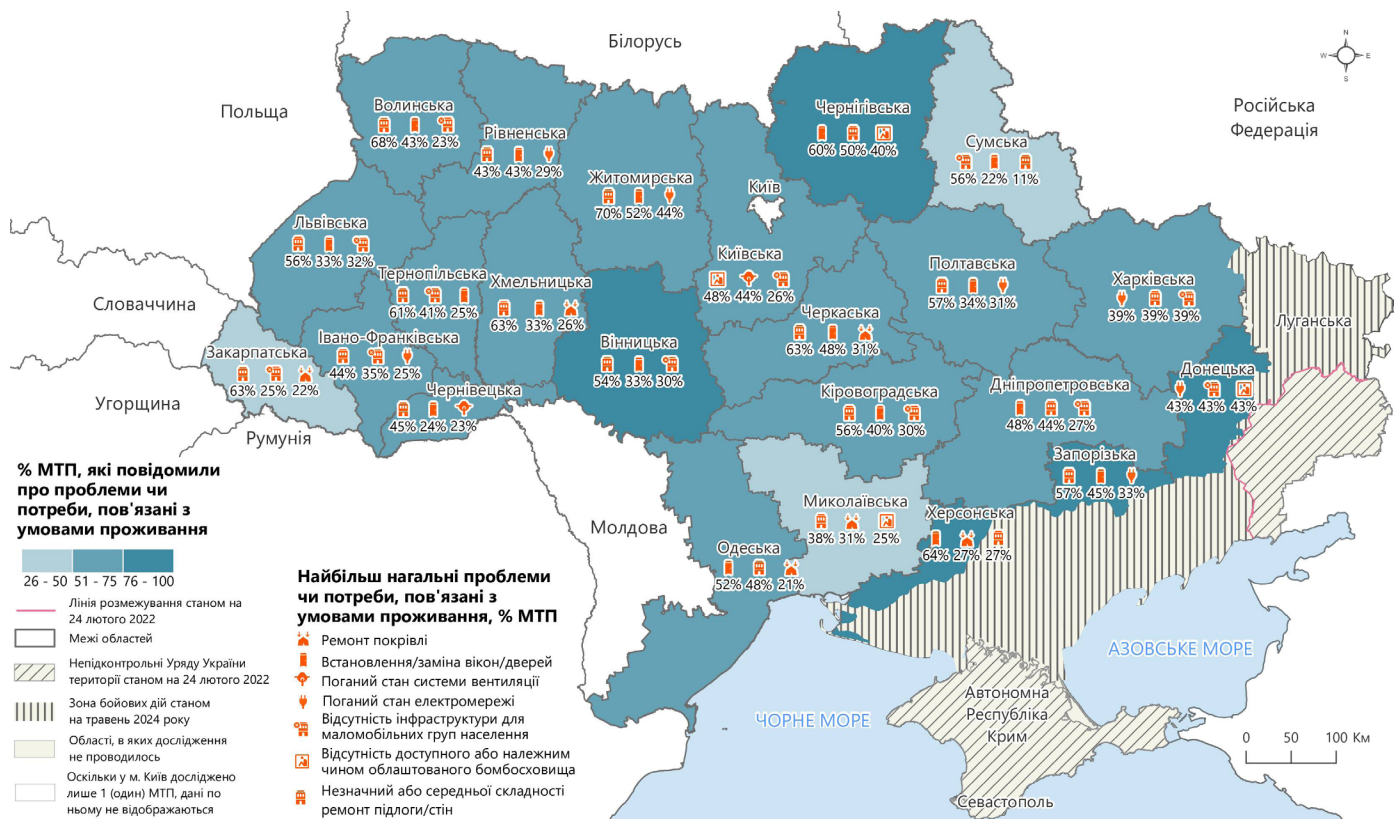
Додаток 1 (продовження)

ВІДПОВІДНІСТЬ МІНІМАЛЬНИМ СТАНДАРТАМ

Мінімальні стандарти згідно з Постановою № 930				% МТП за відповідністю мінімальним стандартам				
Група мінімальних стандартів	Мінімальний стандарт	Опис мінімального стандарту	Номер стандарту	Загальний % МТП	Західний регіон	Центральний регіон	Північний регіон	Східний регіон
5. Обладнання приміщень МТП (продовження)	Побутові прилади (кухонне обладнання)	1) На кухнях та в їдальнях наявні всі необхідні побутові прилади та приладдя	RES930_521 (повна відповідність)	57%	63%	53%	57%	54%
			RES930_521 (часткова відповідність)	4%	2%	4%	8%	4%
	Побутові прилади (пральні машинки)	2) У санітарно-гігієнічних приміщеннях встановлено пральні машинки у рекомендованій кількості (одна пральна машинка на 10 осіб)	RES930_522	22%	23%	24%	19%	20%
	Побутові прилади (сушильні машинки або облаштування кімнат для сушіння одягу)	3) У санітарно-гігієнічних приміщеннях встановлено сушильні машинки у рекомендованій кількості (одна сушильна машина на 20 осіб) або 4) у МТП облаштовано приміщення для сушіння випраних речей	RES930_523 (повна відповідність)	77%	74%	84%	60%	75%
			RES930_523 (часткова відповідність)	13%	14%	7%	30%	14%
	Побутові прилади (бойлери)	5) Душові/ванні кімнати обладнано бойлерами на випадок відсутності постачання гарячої води (n=201)	RES930_524 (повна відповідність)	58%	55%	65%	100%	49%
			RES930_524 (часткова відповідність)	2%	0%	3%	0%	2%
	Безпека (план евакуації)	1) Наявність у МТП планів евакуації	RES930_531	97%	96%	96%	95%	98%
	Безпека (вогнегасник)	2) Наявність у МТП вогнегасників	RES930_532 (повна відповідність)	89%	86%	89%	89%	92%
			RES930_532 (часткова відповідність)	7%	8%	7%	10%	6%
	Безпека (аптечки)	3) Наявність у МТП аптечок першої медичної допомоги	RES930_533	92%	94%	90%	91%	94%
	Безпека (наявність бомбосховища/укриття)	1) У будівлі МТП облаштоване найпростіше укриття та/або знаходиться у межах 500 метрів від укриття/бомбосховища	RES930_534	87%	86%	88%	87%	86%
	Безпека (достатня місткість укриття/бомбосховища)	2) Місткість укриття/бомбосховища не менша за кількість лішко-місць у місці тимчасового проживання ВПО (з урахуванням працівників МТП) (n=1217)	RES930_535	92%	93%	94%	87%	90%
Безпека (доступність укриття для маломобільних груп)	3) Укриття/бомбосховище є доступним для осіб з інвалідністю та для інших маломобільних груп населення (n=1217)	RES930_536	29%	28%	32%	51%	25%	

Додаток 2

ПОТРЕБИ, ПОВ'ЯЗАНІ З УМОВАМИ ПРОЖИВАННЯ В МТП

Додаток 3

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА, ОТРИМАНА КЕРІВНИЦТВОМ МТП

